ژیان و چیترنا!.. نەژاد عزیز سورمێ

پێشكەوتنی تەكنەلۆژیای پێكگەیشتن و میدیا ، بە تایبەتی لە بواری وێنەگرتنی سینەمایی و تەلەفزیۆنی ، سەرەڕای ئاسان كردنی كاری ڕاگەیاندن و خێرایی گەیاندن پیشەبژێرییەكیشی لە ناو وێنەگر و هونەرمەندانی سینەما و تەلەفزیۆن دروست كردووە…

لە وڵاتانێكی وەك وڵاتی ئێمە سینەمای تەسجیلی و ئارشیفی تەلەفزیۆنی كە تا پێشتر ئەو ڕوخسارەی وەرنەگرتبوو ، بوو بە یەكێك لە سیما فەرهەنگییەكانی لەگەڵ ئەوەی بە هۆگەلێكەوە لە ئاستی پێویستیشدا نەبووبێ .

فلیمی تەسجیلی و تەلەفزیۆنی لە ناساندن و ئارشیف كردنی زۆر لایەنی ژیان ڕوونتر هاتە نێو ناوانەوە هەر چەندە لای ئێمە كەمتر سوودی لێ بینرا !

قسە لەسەر هونەرمەند و كارامەیی كادیرە… بەڕاستیش هەر وایە ، هونەرمەندی لێهاتوو بە ئیمكانیاتێكی تەكنیكی كەمەوە دەتوانێ شت بدا ، مەگەر (ئیزنیشتاین) دەرهێنەری سینەمایی ڕووسی بە كامێرا سەرەتاییەكانەوە (زرێپۆشی پۆتمكین)ی نەهێنایە بەرهەم كە ئێستاش لە مێژووی سینەمادا لە حساباندایە.. بە دەیان نموونەی تریش لە سینەما و سینەمای تەسجیلی و فلیمی تەلەفزیۆنی لەم بوارەدا ..

كاعەلی هاوڕێم باسی یەكێك لەو فلیمانەی بۆ گێڕامەوە كە دەرهێنەری ئێرانی (كیا ڕۆستەمی) لەبارەی كارەساتێكی بوومەلەرزەی ناوچەیەكی ئێرانە بە ناوی (ژیان و چیتر نا!) ئەو فلیمەی كاعەلی باسی دەكرد هەر بە گێڕانەوە سەرنج ڕادەكێشێ لە كاتێكدا بە تەنها كامێرەیەك و (پاڵەوانێك) بووە و چیترنا! عەلی دەیگوت فلیمەكە بریتی بووە لە دەنگدانی مناڵێكی چوار ساڵان كە براكەی لە كاتی بوومەلەرزەدا لە ژوورەوە ماوەتەوە و ئاكام خانووەكەی بەسەردا ڕووخاوە… سەیری دەرهێنەر لە چ گۆشەیەكەوە بۆی دەچێ ؟ هاوین بووە ، ئەمیر مناڵێكی چوار ساڵەیە لەگەڵ ڕەزای برای لە ژوورەوەن ، دایك و باوكیشی لە دەرەوە لە ژێر كوللەدا نووستوون… دیارە ئەو ناوە پێشكە و مێشوولەی زۆر بووە… پێش كارەساتەكە بە چەند دەقیقەیەك، ئەمیر بە هۆی مێشوولە خەوی لێ ناكەوێ دێتە دەرەوە بچێتە ژێر كوللە لای دایك و باوكی بخەوێ ، لە كاتێكدا ڕەزا لە شیرنە خەوان دایە كە بوومەلەرزە كاری خۆی دەكا و هەموو شتێك بە سەریەكدا دەتەپێنێ!)

دەرهنەر هاتووە لە زمانی منالەكەوە كارەساتی بوومەلەرزەكە دەگتەوە… دەرهنەر قسە لەگە ئەمیر دەكات:

❊ناوت چییە بچكل؟

– ئەمیر.

❊ ئەوە چی بوو، چ وویدا ؟

– نازانم…شەو مشوولە خانووەكەیان بەسەر ەزادا ووخاند.

❊ چن؟

- من هاتمە دەر… ئاخر مشوولە پیان وەدەدام…
  هەلاتمە لای دایكم… ەزا نەهات…
  ❊بچی ەزا نەهات ، مەگەر مشوولە بەویان وەنەدەدا ؟
- ەزا نووستبوو…دایە هەر دەگری!
  ❊ بچی؟
- دە بریا مشوولە ەزاشیان گەستبایە.
  ❊ دەی باشە ەزا ب خەبەری نەبووەوە…؟
- ەزا نەهات…ئاخر مشوولە ەزایان نەدەگەست.
  ❊ پاشان ؟

- پاشان كە من چوومە لای دایكم مشوولە خانووەكەیان بەسەر ەزادا ووخاند… ئیتر لرەوە منالەكە میزی د… هەد بچ ه لە پەنای چە دارك میزەكەی بكا… و تا دوایی…

دەرهنەرلەم فلیمە تەلەفزینییە تەسجیلییە كورتەدا كە زیاتر لە یپرتاژكی تەلەفزینی دەچ تەنها یەك كامرای عادەتی بەكار هناوە! كامرایەك و بەس ب دیكر و ب ئكسسوار و تەواوكاریی دیكە… دەرهنەر خی لە پشەكی(ژیان و چیتر نا!)دا وای گوتووە…

وا بزانم لە جەنجاستان و هەرای ئەو هەموو تەلەفزیانەماندا ئەوەندە بەس ب…